

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Velicu.**

Sumarul:

Dobrogea economică de ieri și cea de azi. — Stabilizarea monetară în România. — Situația economică a României. — O punere la punct. — *Cronică:* Asanarea băneii „Victoria” din Arad este asigurată. O casă de compensație pentru titluri. „Banca Agrară” din Cluj. — Erafă. — Posta Redacțiunii. — Cursul Valorilor la București.

Dobrogea economică de ieri și de azi.

La 28 curent se va sărbători la Constanța semicentenarul alipirei Dobrogei la România. Revista noastră, ca și întreaga presă românească nu poate trece sub tăcere un eveniment de importanța acestuia, fiind totodată convinsă, că prin publicarea câtorva date de ordin economic, va face cât de cât cunoscută provincia noastră din dreapta Dunărei și sub această latură.

Până la alipirea Dobrogei la România, această provincie în afară că era prea puțin cunoscută, chiar și de locuitorii finiturilor vecine, dar era neglijată și prin faptul că era considerată ca o regiune săracă și necultivată. Astfel ea era locuită mai mult pe margini și cu deosebire pe malul Dunărei. O companie engleză în urma unei concesiuni din partea fostei stăpâniri, a construit o cale ferată care lega Dunărea cu Marea Neagră, urmând drumul Cerna-Vodă—Medjidie—Constanța. Presupun ca această cale ferată e cea mai veche din toată România de azi. Odată cu practicarea acestei căi, parte din puțin numeroasa populație dobrogeană tindea să se așeze în prejma acesteia și de aici începu să se desvolte și comerțul dobrogean. Pe când locuitorii dinspre Dunăre aveau legături de tot felul cu Țara Românească,

riveranii Mării-Negre se țineau mai izolați din cauza depărtării de celelalte popoare, distanță care părea atât de mare prin faptul că legătura se făcea cu câteva corăbii cari numai incidental atingeau și Constanța; nu erau vasele rapide și regulate de pasageri și de mărfuri de azi, cari scurtează simțitor durata călătoriei. Pentru acest motiv mai ales, poate și din lipsa unui port pentru acostarea și adăpostirea în siguranță a corăbilor, litoralul mării a rămas necercetat de lumea de afaceri din străinătate. Astfel portul Constanța care numără azi cca. 70 mii locuitori, la alipire, când se numea Küstendje, nu avea decât 3000 locuitori.

În general populația Dobrogei era pe atunci și în parte și azi, destul de eterogenă: Români, Tătari, Bulgari, Greci, Găgăuși, Germani și alții; în număr mai mic: Turci, Ruși, Ovrei, Italiani, Francezi etc.

În epoca imediat dinaintea alipirei, industria în această provincie se reducea numai la morile de vânt, cari măcinau cerealele locale. Comerțul stabil era neînsemnat și se reducea la produsele mai mult importate din orientul apropiat, în special dela Constantinopol. Dealtfel cerințele de viață ale orașenilor în majoritate străini, Tătari și Greci, erau foarte modeste. Însemnat în această epocă era în Dobrogea comerțul ambulant și în special târgurile de țară, cum se numesc în Ardeal. Întrucât mai toată Dobrogea dela nord la sud avea aproape caracterul de stepă și fiind brăzdată numai de drumuri de pământ și fără siguranță, aprovizionările sâtenilor se făceau de preferință de două ori pe

an la târgurile de țară numite după Țătarii autohtoni: „panair“. Acest panair nu ținea numai o singură zi, ci două săptămâni, chiar și mai mult și comercianții veniau din locuri îndepărtate, chiar din Stambul, București, Brăila, Galați și Călărași. Se desfășeau produse mai mult de uz sătesc și comercianții se așezau în prăvălii construite deabinelea, astfel că târgul avea o înfățișare de ceva stabil și ocupa o mare suprafață de teren. După obiceiul oriental, comercianții deși erau cinstiți, totuși afacerile nu se încheiau decât după plictisitoare și aproape interminabile tocmeli. Pe atunci pierderea de timp nu conta mult și nervii vânzătorilor și ai cumpărătorilor erau mai tari ca a celor de azi. Cel mai vestit dintre aceste panair era cel dela marginea de nord a Medjidiei (mijlocul Dobrogei), care azi a decăzut aproape complet, din neglijență, dar mai mult din înmulțirea și perfecționarea căilor de comunicații.

Proprietatea rurală, pământul, pe atunci era aproape în întregime în mâinile Turcilor și Țătarilor, cari se mulțumeau să cultive o întindere mică; iar restul, cea mai mare parte, era lăsat pe seama vitelor sau chiar în părăsire. Așa se explică faptul că Dobrogea avea un aspect sălbatic pentru străinii, cari ajungeau pe acolo.

Înainte de-a se alipi Dobrogea la România, mulți dintre Românii ardeleni, în deosebi Mărginenii din partea Sibiului și Mocanii din partea Brașovului, după ce trecuseră de mult prin Basarabia cu oile, au început să coboare din această provincie pela Ismail-Tulcea, în Dobrogea.

Acești oieri aveau averi frumoase atât în vite cât și în bani (aur) și n'a trecut mult timp până când au luat legăturile de afaceri cu populațiunea musulmană căreia îi procura oi pentru hrană — după religia musulmană nu se mănâncă decât carnea de: berbec, cal și pasăre. Schimbul s'a dezvoltat într'atât, încât Românii au început să devină cu timpul proprietari rurali. Pe atunci pământul nu era lucrat și fiind în suprafață atât de mare în raport cu densitatea populații, musulmanii îl vindeau pe un preț foarte redus.

Românii Ardeleni începuseră a se stabili încetul cu încetul definitiv în

aceste ținuturi, mai ales dela intrarea stăpânirii românești. După anexarea Dobrogei au început să vie coloniștii, în primul rând, în afară bine-înțeles de Ardeleni pe cari i-am amintit, veteranii războiului dela 1877 cari au fost împrietăriți și în special au venit țărani de pe partea stângă a Dunărei, din județele Brăila, Ialomița, Buzău și R.-Sărat, țărani cari azi formează majoritatea și sunt eunoseuți sub numele de „cojani“. Astfel se poate spune cu drept cuvânt că Ardelenii și Cojanii au colonizat și civilizat Dobrogea.

Sub era românească acest popor de țărani cu o voință de fier și cu o putere de muncă uimitor de mare și cu destul curaj, calități cari îi caracterizează și în timpul de față și pe cari nu le-au desmințit nici în marele războiu, dând patriei cele mai brave și faimoase regimente, au schimbat în scurt timp înfățișarea acestei provincii. An de an au desțelenit câmpiile dobrogene, transformând acest pustiu într'un izvor de bogăție și pentru ei și pentru țară. Economii și le-au întrebunțat în întregime la achiziționarea de noi terenuri și la mărirea inventarului lor economic, obicei pe care îl mai practică și azi. O faptă mare pe care au făcut-o guvernării de atunci, înțelegători ai timpurilor, a fost aceea că au trimis în noua administrație și instituții de Stat din Dobrogea, elementele cele mai capabile și idealiste pe cari le-au avut în stânga Dunărei. Astfel populația a putut progresa nu numai prin propriile ei forțe, ci și cu îndemnul și ajutorul autorităților. Învățământul primar a fost atât de dezvoltat încât până înaintea războiului trecut, județele Tulcea și Constanța numărau cei mai puțini analfabeți. Surprinzător și paradoxal chiar, era faptul că un Țătar dintr'un sat oarecare din Dobrogea știa carte românească, în timp ce se găseau în munții Vrancei sau în ai Sucevei, țărani Români neaoși cari erau analfabeți.

Cârmuitorii de atunci ai țării, fără deosebire de partid, în chestiunea Dobrogei, și-au dat seama de importanța pe care o are această provincie în politica economică a țării și a orientului european și au căutat s'o înzestreze cât mai în grabă cu lucrări absolut necesare și cari nu sufereau întârziere. Astfel

s'a făcut o linie ferată de legătură peste Bărăgan până la Dunăre; iar în 1895 s'a dat circulației frumosul și monumentalul pod Carol I dela Cerna-Vodă. Vechea linie ferată dobrogeană s'a consolidat și aproximativ acum 23 ani a fost gata aranjamentul modern al portului Constanța, care ceva mai târziu a fost dotat și cu silozuri din cele mai perfecționate. Coasta mării mai la Sud de Constanța, la Tuzla, a fost provăzută cu un far, care se spune că e al doilea din Europa, adică după cel dela capul Finister. S'au inaugurat apoi și cursele regulate și confortabile de vapoare de pasageri către Constantinopol, Pireu-Atena, Iafa și Alexandria (Egipt). Toate acestea au contribuit ea o bună parte din traficul de călători internațional către orient să se îndrepte prin România.

Către anul 1890 au început să se stabilească în orașele dobrogene, localități mici ce au păstrat din timpul Turcilor caracterul de oraș, comercianți și meseriași români veniți din Ardeal sau din părțile Brăilei, cari au schimbat în scurt timp fața acestor centre de populație, prin frumoasele edificii construite de ei, cât și prin impulsul de viață pe care l'au dat comerțului local.

Deși, de prin 1910 această provincie n'a mai preocupat atât de mult guvernării, totuși putem spune că ajunsese la o stare de frumoasă prosperitate.

În afară de câțiva străini băstinași și câțiva moșieri din Muntenia care își cumpăraseră moșii și în Dobrogea, putem spune că marii proprietari rurali cu mii de hectare de pământ erau mai toți mocani dela Săcele. Lucrau destul de rațional pământul, întrebuițând pretutindeni mașini agricole. Aceștia au avut marele merit că nu s'au lăsat de creșterea vitelor, în special de a oilor. Se știe doar de cantitățile enorme de lână pe care le producea și le mai produce și azi Dobrogea. Mărginenii, deși nu aveau situațiile celorlalți Ardeleni totuși aveau și ei frumoase averi fonciare în Dobrogea. Mulți dintre ei însă se ocupau și se ocupă și în timpul de față, mai mult cu creșterea vitelor și în special cu a oilor; iar alții stabiliți pe la orașe se îndeletnicesc cu comerțul. Localitatea unde mai pulsează încă cea mai multă viață românească e Medjidia,

unde străzi întregi sunt locuite de Mărgineni sau Tuțueni, cum îi numesc pe acolo. Interesant e, că nu li se mai spune pe numele lor de familie, ci după locul de origină: Rodeanu, Aceleanu, Văleanu, Topârceanu sau Brătianu (dela Brata, o parte a Săliștei). Cărciumarii și micii comercianți dela țară sunt și azi aproape toți Români; iar la orașe, deși în Constanța acum după războiu s'au stabilit comercianți străini, totuși se poate spune că e singura provincie românească, poate cu excepția Olteniei, unde comerțul și meseriile la orașe sunt în mâna Românilor. Dar să revenim la agricultură. După cum va presupune fiecare, principalul izvor de producție al Dobrogei e agricultura. În ordinea cantităților, se cultivă: orzul, de bună calitate e cereala preferată de Dobrogean, apoi ovăsul, grâul, porumbul, rapița, secara și meiul. Se mai cultivă: fasole, mazăre, mai puțin în și cânepă. Populația țărănească dela sate mai ales, cultivă mult pepenii verzi (lubenițe) și cei galbeni. Dii bune în Dobrogea se găsesc la Sarica și Niculițel în jud. Tulcea.

Deși Dobrogea e o regiune eminentă agricolă, ar urma ca industria morăritului să fie destul de dezvoltată. Dacă azi nu se mai văd morile de vânt de altădată, nu se prea văd în schimb nici din cele sistematice, fie mari, fie mici. Constanța, deși port, nu posedă decât o singură moară; iar în cele două județe Constanța și Tulcea să tot fie cea. zece întreprinderi de felul acesta, natural din cele cu o capacitate de producție mai însemnată. Fabrici de paste făinoase lipsesc; iar de bere e una singură la Constanța. Sunt și câteva fabrici de țâbăcărie. La Cerna-Vodă sunt însă, de mult timp încă, o fabrică de ciment și o rafinărie de petrol, iar la Tulcea o întreprindere forestieră mai mică, care lucrează lemnul adus pe Siret și Dunăre. O industrie într'un sens mai primitiv e cea a laptelui, adică fabricarea renumitului cașcaval de Dobrogea, care înainte vreme forma secretul Grecilor și Găgăușilor, iar acum e fabricat, cred cu aceeași pricepere și de Poinari sau Tilișcani din județul Sibiu.

Pescuitul în Dunăre și mai ales în mare e încă o ocupație practică în special de Lipoveni (un fel de Ruși). Centrul

cel mai însemnat e Jurilofca în jud. Tulcea.

Comerțul cu deamănuntul, prin marea putere de cumpărare a țăranului român, care aici avea o frumoasă situație materială, conoscuse o mare dezvoltare în Dobrogea. A decăzut în parte după războiu, prin pierderile ce au suferit locuitorii și poate prin generalizarea lui în toată provincia, prin crearea nouilor căi de comunicații. Comerțul en gros chiar în Constanța e neînsemnat. Se pare că acest fel de comerț a fost atras și acaparat de Gălățeni. Comercianții detașiți la orașe și azi sunt mulți și își fac o concurență înverșunată, având a lupta cu multe greutăți și nădăjduind la buni ani agricoli. Nicăieri poate, viața celorlalți nu depinde, mai mult ca aici, de agricultură, de ani buni. Aceștia la rândul lor nu depind decât de condițiunile atmosferice, foarte vitrige cu acest finut. Seceta e ceva aproape obișnuit în această regiune.

Dobrogea are și mine de granit la Iacobdeal aproape de Măcin în jud. Tulcea și tot în acest județ se găsesc și mine de aramă. Se mai găsește și piatră de var; iar cariere de piatră sunt exploatare pretutindeni în această provincie.

Viitorul promite dezvoltarea unei noi industrii de-a lungul Mării-Negre, e cea hotelieră. An de an se construiesc o sumedenie de hoteluri și vile mari pe litoralul mării dela Mamaia la nord de Constanța, până aproape la Sud de Tuzla.

Dobrogea e provincia, care a cunoscut de aproape ororile războiului. Averi imense au fost distruse, averi agonisite în zeci de ani de harnica populație dobrogeană. În toamna anului 1916, jefuiți de Ruși, prin fumul obuzelor inamicului care înainta, amenințați de bombele aeroplanelor, populația civilă a Dobrogei — căci nimeni n'a putut rămâne acasă — luase drumul băjeniei. Un număr considerabil de copii și bătrâni au murit de foame, oboseală și frig, chiar după ce au ieșit din zona luptelor. Nu tocmai ușor le-au venit demobilizaților, cei cari au rămas în viață, să se apuce de refacerea avutului distrus de războiu. Nu numai că toate familiile se reduseră, dar nu mai aveau nici vite, unelte, sămânță, bani și chiar ce mânca de azi

pe mâine. În timpul ocupațiunei străine s'au găsit țărani săraci, cari în lipsă de alimente se hrăneau cu buruieni de pe câmp. Nu mai vorbim de ajutorul statului și de credit. Acesta numai în urmă a început să mai ajute cu ceva refacerea. Să se mai considere și faptul că mai toți anii agricoli dela încheierea păcii au fost slabi și cari au contribuit de asemenea la întârzierea refacerii.

Să sperăm că vor urma și ani agricoli buni, cari vor accelera refacerea acestei provincii și că o va aduce cât mai curând la situația pe care a avut-o înaintea războiului, dacă nu chiar la o situație și mai bună. La aceasta ne obligă și înalte interese de ordin național, căci Dobrogea, după configurația geografică și a politicii internaționale, trebuie să fie nu numai poarta către orient a României, ci și a cât mai multor state vechi și noi din Europa centrală.

Sibiu.

I. N. Bratu.

Stabilizarea monetară în România.

Un articol al dlui prim-ministru în „Revue Mondiale“.

„La Revue Mondiale“ publică un articol al dlui prim-ministru Vintilă Brătianu, despre „Stabilizarea monetară în România“. Autorul arată cauzele de ordin economic, financiar și politic ale dificultăților pe care România a trebuit să le învingă după războiu. Măsurile luate în vederea stabilizării nu sunt decât o parte din verigile lungului lanț de dispozițiuni și sforțări desfășurate de opt ani încoace. A fost nevoie de o muncă neîntreruptă și de lungă durată, pentru a asigura restabilirea producției în urma aplicării reformei agrare, pentru a da economiei naționale posibilitatea deplină de a se reface, pentru a asigura oprirea inflației prin echilibrarea bugetului și restaurarea progresivă a creditului extern. Această operă de organizare progresivă a Statului este azi în mare parte realizată prin opera legislativă dezvoltată în curs de șase ani.

Exemplul tuturor statelor, serie dl Vintilă Brătianu, a dovedit că o consolidare monetară e cu neputință de obținut prin măsuri artificiale. Iată de ce, în perioada dela 1922 la 1926 am refuzat să atacăm problema monetară, fără a fi obținut în prealabil condițiunile indispensabile reușitei și menținerii unei asemenea operațiuni. Astăzi, când stabilizarea de fapt e realizată de mai bine de un an, stabilizarea legală trebuie să vină în mod firesc, ca o cristalizare a ultimelor efecte ale consolidării pe toate terenurile.

Fără a fi practicat revalorizarea completă, posibilă pentru statele a căror monedă a fost puțin depreciată, nici devalorizarea practică de statele cari în fapt nu mai posedau o monedă reală, România face parte din categoria statelor cari au putut opri inflația și devalorizarea totală și au putut face o politică de stabilizare de fapt.

Consolidarea finanțelor nu poate fi obținută dacă măsurile luate n'au efect și dincolo de frontierele țării. Creditul se obține prin executarea la zi a obligațiilor din trecut și prin asigurarea obligațiilor din viitor, grație fixității monetei la schimb, garantând astfel executarea transacțiilor. Creditul se obține de asemenea prin fixitatea regimului legal. Aci e tot misterul neparticipării capitalurilor streine în România. Capitalurile streine n'au refuzat colaborarea cu factorii naționali, ca înainte de războiu, fiindcă ar fi fost speriate de măsuri excesive de protecție, ei au făcut-o numai din cauza necunoscutei și incertitudinii produse de marile transformări din România.

Condițiunile interne fiind acum îndeplinite, este nevoie de concursul din afară. Necesitatea solidarității internaționale după războiu s'a dovedit prin ajutorul dat unor state, nu numai de către Liga Națiunilor, dar și de băncile de emisiune din țările mari. Nimeni n'a tăgăduit vre-odată prețioasele ajutoare ale Ligii Națiunilor. Dar ajutorul Ligii Națiunilor s'a îndreptat numai spre statele învinse sau aflate într-o situație disperată. România având o acțiune independentă și un aport propriu, a trebuit să ia calea statelor capabile de a ajunge la scopul dorit cu concursul băncilor de emisiune. Acum avem siguranța că vom putea efectua în toamna aceasta stabilizarea monetei printr'un împrumut. Banca Națională trebuie să dispună de credite necesare, pentru a împiedeca orice încercare de speculație. Exemplul analog al Băncii Franței ne poate da încredere. Rezultatele obținute până acum ne dau puțința unei politici noi și a realizării stabilizării legale în condițiuni favorabile.

Situația economică a României.

Acesta este titlul unui remarcabil articol, publicat, săptămâna trecută, în „Neue Freie Presse” din Diena de dl Aristid Blank, directorul general a Băncii Marmorosch, Blank & Co. s. a. în București.

Autorul prezintă situația economică a țării sub toate aspectele sale și începe expunerile sale cu declarația că *România este California Europei*. Agricultură, exploatațiunile forestiere, exploatațiunile miniere, dela carbunele comun,

până la aurul cel mai fin, extracțiunea petrolului și a gazului metan, navigațiunea fluvială și maritimă, atât de importante pentru import, ca și pentru export, — toate sunt posibile aici, și încă în stil mare.

Cea mai mare bogăție a țării — bogăție în general prea puțin cunoscută — este însă felul cum poporul știe să se acomodeze împrejurărilor și să supoarte toate greutățile, ce ia hărăzit soarta.

Poporațiunea a fost și este un organism pacinic, muncitor, foarte inteligent și ușor de condus, a căruia nivelu cualitativ a mai sporit și prin alipirea teritoriilor, ce au aparținut Austro-Ungariei (Transilvania și Bucovina). La aceasta se mai adaugă faptul, că poporațiunea rurală, prin exproprierea mării proprietăți, a devenit însăși proprietară de pământ și deci conservativă în judecata sa, pe când muncitorimea industrială abia se cifrează cu 300.000 de oameni (la 18 milioane locuitori) din cari sunt organizați pe baze socialiste 80.000.

Pacea socială își are deci, aici, rădăcina în spiritul tuturilor straturilor poporațiuni. Un fapt acesta de cea mai mare importanță pentru Europa de est și poate și de dincolo de aceasta.

În continuare dl Aristid Blank, face amintire de *corupțiunea*, care de un timp încoace înflorește la noi și care în afară a discreditat țara. Corupțiunea este combătută cu energie pe toată lăna și se lucrează cu zor la restabilirea moralei sănătoase antebelice, căci Românul nu este imoral din fire și dacă în ultimii 10 ani acest rău s'a ivit și a dăinuit, motivele — după părerea dlui Blank — sunt de ordin economic. Întârziând — irelevant din a cui vină — stabilizarea monetară, înțelegerea cu Germania, reorganizarea băncii de emisiune, marile împrumuturi de refacere, bugetul statului a trebuit comprimat mult. Impozite mari nu se puteau fixa ori încasa, pentru că întreaga producțiune a stagnat. Statul în urma acestora nu dispunea de mijloace, să poată plăti lefuri, corespunzătoare împrejurările schimbate ale traiului. Mizeria funcționarilor de stat a crescut din ce în ce, adeseori până la adevărat martiriu și în cazuri singuratiche până la incorectitate. A pune capăt acestei stări de lucruri este de datorie fiecărui guvern.

Privitor la pertractările cu Germania, dl Blank este de părere, că se va ajunge la o înțelegere. Regretabil este numai — zice mai departe, — că au trecut 6 ani infructiferi — pentru ambele părți, dela ultima vizită a ministrului Dernburg în București, cu care ocazie, precum se știe, s'ar fi putut obține condiții neasemănate mai avantajoase decât acum.

Băncii de emisiune i se vor pune la dispoziție sumele necesare stabilizării, în urma cărui fapt suma de 11 miliarde Lei hârtie sau 70 mil. Dollari, împrumutate statului, vor deveni libere și vor ajunge în circulația zilnică.

Prin modificarea legii spirtului vor reveni statului 10—15 mil. Dollari, sumă, de care până acum era spoliată de fabricile clandestine de spirt.

Transformarea de întinse terenuri inundabile în pământuri cultivabile, vor înmulți cu 200.000 hectare terenurile agricole ale țării.

Banca „Creditul Industrial“, devenită încă în primul an al existenței sale debitoarea Băncii Naționale cu 2 miliarde Lei sau 12 mil. Dollari, este pe cale să plaseze titlurile sale în străinătate, prin cecece asemenea devin libere și la dispoziția pieței interne sume foarte considerabile. Realizarea acestei operațiuni este numai chestiune de timp.

Îmbunătățirea căilor de comunicațiune este pe cale a se înlăptui în timp apropiat. Consilieri tehnici din străinătate în chestiuni de poștă, telegraf, telefon și căi ferate se află în țară și nu este greu a ghici că acești tehnicieni sunt precursorii unor combinațiuni financiare.

Contopirea mai multor administrații dela întreprinderi de navigațiune fluvială, de stat și particulare este luată în program. Se va înmulți numărul vapoarelor cu participarea și a capitalului străin și peste tot se va ridica navigațiunea și prin o administrație rațională.

Crearea unui credit agrar pentru împrumuturi de durată lungă, în legătură și cu cumpărări de mașini agricole și replătiri anuale solidare, după recoltă, este obiectul de preocupațiune a fiecărui partid politic de guvern. Și peste 600.000 jug. vii, de prima calitate, așteaptă o exploatare mai rațională și organizarea exportului de vin.

Legea minelor — după părerea dlui Blank — nu este o piedecă pentru dezvoltarea țării și o înțelegere asupra dispozițiilor litigioase este posibilă.

Dl Blank își termină apoi expunerile în modul următor.

Ne aflăm înaintea zorilor unei zile de vară, atât de promițătoare, cum numai pușinelor popoare le este dat să vază.

De aceea culoarea roza, în care ar putea să apară multe din cele amintite aici, nu este a se atribui unui entuziasm deplasat, ci mai curând razelor fășnitoare ale unui răsărit de soare victorios.

Acest cer românesc nu mai poate fi întunecat nici de nori din răsărit, căci o furtună, ce s'ar deslănțui din partea aceasta, ar provoca mai curând o defensivă generală europeană, decât una pur națională.

Astfel după câteva rătăcirii ne reîntoarcem totuși în portul înțelegerii mai juste a faptelor și situațiilor. După cum am zis și scris de ani de zile: Să vă pară bine, că se găsească măestrii constructori, cari să vă dea mână de ajutor la refacerea casei voastre. Nu întrebați mult de unde vin, ci numai dacă sunt pricepuți și au intenții curate față de voi. Dacă sunt date aceste două condiții, lăsați pe oameni să construiască și resplătiți-i cu generositate. Căci așa se cuvine și numai în modul acesta puteți nutri speranța, de a-i avea din nou ca colaboratori, dacă ați mai proceda vreodată iarăși la construirea unei case noi.

Măestri constructori sunt capitalul străin, iar casa este România.

Compatrioții mei au înțeles parabola și azi fiecare Român civilizat este adânc convins de necesitatea acestei colaborări.

O punere la punct.

Ne este dat adeseori prilejul să cetim în ziarele din capitală, chiar și în cele de specialitate financiară-economică, cum este „Argus“ știri despre activitatea „Sindicatului băncilor din Ardeal“.

Din celece și felul cum se publică știrile, rezultă că organele de publicitate din capitală sunt de credință că „sindicatul“ din vorbă cuprinde toate băncile din Ardeal.

Ținem să lămurim aceste organe de publicitate, că „Sindicatul băncilor ardeleni“ este numai o organizație, o societate a *băncilor maghiare ardeleni* și nu a tuturor băncilor din Ardeal.

Gravamele ridicate, enunțațiile făcute și hotărârile luate de „Sindicat“ privesc numai băncile maghiare și maghiaro-semite din Ardeal. Nu și băncile românești și sösești din Ardeal, cari își au organizațiile lor mai vechi, băncile românești „Solidaritatea“, iar cele sösești Revisionsverband-ul, ambele cu sediul în Sibiu.

Ținem să fixăm aceasta, pentru că foarte adeseori enunțațiile și hotărârile „Sindicatului băncilor ardeleni“ (resp. maghiare) dau ansă la interpretări și concluziuni eronate, în ce privește activitatea băncilor din Ardeal.

Erată.

În numărul nostru ultim în articolul „Revista Economică și băncile mici“ s'a strecurat o greșală de tipar evidentă, anume s'a cules greșit, că 100.000 Lei reprezintă 32.000 Lei aur maximum. Cefitorii noștri desigur au observat momentan că este vorba de Lei 1.000.000 — cu maximum 32.000 Lei aur.

CRONICĂ.

Asanarea băncii „Victoria” din Arad este asigurată. După informațiile primite la încheierea Revistei, putem anunța cu bucurie că asanarea băncii „Victoria” din Arad este pe deplin asigurată în urma ajutorului acordat de Banca Națională a României și a unui grup de alte bănci mari românești. Amănunte în numărul viitor.

O casă de compensație pentru titluri. Printr'o regretabilă trecere cu vederea în articolul nostru din No. trecut, cu titlul de mai sus, s'a omis un șir, în urma cărui fapt propoziția primă este mancă.

Redăm din acest motiv din nou propoziția din chestiune, cu textul ei complet.

Se cunosc de toți oamenii de afaceri avantajile număroase pe cari le oferă casele de compensație pentru numerar: eliminarea circulației de numărăre efectivă, economie de timp, de cheltuieli, de alergături și înlăturarea riscului.

„Banca Agrară” din Cluj. În ultima ședință a Consiliului de admin. a acestei bănci s'a făcut o remaniere a Consiliului. Dir. gen. dl Aurel Escă renunțând la funcția de membru al Consiliului de admin. ocupat dela ultima adunare generală, la locul devenit vacant a fost cooptat dl *Octavian Goga*, fost ministru. Un alt loc liber în Consil. de adm. — prin demisia dlui Dr. M. Căluțiu, avocat — a fost întregit, prin cooptarea dlui *Dr. Ioan Lupas*, fost ministru.

În aceeași ședință a renunțat la funcția de prezident al Consiliului de administrație dl *Dr. Oct. Prie*, în locul căruia a fost ales prezident dl *Octavian Goga*.

Posta Redacției.

Dlui *V. B., Reșița*. *Uom căuta să ne orientăm și informăm temeinic asupra chestiunii și vă vom informa.*

Cursul Valorilor la București
la 25 Octombrie 1928.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	180—200
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	90—100
Scris Rurale	5	63 ¹ / ₂ — 64
Scris Urb. București	5	58— 58 ¹ / ₂
Scris Urb. Iași	5	56— 57
Comuna București	4	60— 65
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	70— 75
Imprumutul Național 1916	5	74— 76
Imprumutul Unirii 1919	—	63 ¹ / ₂ — 64
Imprumutul Refacerii 1920	5	64 ¹ / ₂ — 65
Renta împrumutării	5	61 ¹ / ₂ — 62
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	140—150
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	90— 95

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	12700—12750
Marmorosch Blank & Cie	500	1510—1520

	Val. nom.	Cursul
Românească	500	1190—1200
De Scont	500	1010—1020
Comerc. Română	500	400— 410
Credit Român	500	1700—1800
Generală	500	1240—1260
Viticola	500	770— 780
Comerț Craiova	500	480— 490
Com. Ital. și Rom.	500	1000—1025
Albița Sibiu	500	770— 780
Carpaților	500	1100—1150
Franco-Română	500	400— 410
		370— 390

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	7350—7400
Națională	500	1050—1100
Generală	500	2650—2750
Agricola	500	1050—1100
Steaua României	500	950—1000
Prevederea	200	290— 300
Soc. Urânia	1000	1500—1600

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1760—1780
Astra Română	500	3350—3400
Speranța opt.	500	1350—1400
Speranța pui	500	800— 850
Petrol Blok	500	340— 350
Petrolul Rom. opt.	500	880— 900
Petrolul Rom. (pui)	500	425— 450
I. R. D. P. opt.	500	460— 470
I. R. D. P. III vărs.	500	320— 350
Concordia	250	1500—1525
Creditul Minier	500	1220—1230

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	920— 925
C. Tramv. Buc.	500	1200—1220
Govora-Călimănești purtător	200	250— 260
Govora-Călimănești nom.	200	250— 260
Cartea Românească	500	415— 425
Creditul Technic purt.	500	485— 490
Creditul Technic nom.	500	485— 490
Letea opt.	500	1100—1120
Clădirea Românească	500	950— 960
Mica ex. cup.	500	705— 715
Carpatina	500	960—1000
Credit Industrial	1000	1060—1070

MONEDE EFECTIVE

Dolari	164.75—165.—
Sterline	804.00—807.—
Lirete	8.70— 8.74
Cor. cehe	4.88— 4.93
Franci francezi	6.51— 6.54
Franci belgieni	4.55— 4.60
Franci elvețieni	31.75— 32.—
Mărci germane	39.30— 39.50
Zloți	18.25— 18.75
Șilingi austr.	23.30— 23.50
Pengő	29.00— 29.20
Dinari	2.88— 2.91
Leva	1.22— 1.24
Drachme	2.13— 2.16
Lire otomane	87.00— 87.—
Napoleon	645—655.—

Consumul Funcționarilor Publici, Cluj.

CONVOACARE.

Potrivit § 22 din statute, se convoacă

a IX-a adunare generală ordinară

pe ziua de 18 Noembrie 1928, orele 10 a. m., în sala cea mare de ședințe a Primăriei Municipiului Cluj, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul Consiliului de administrație și al Comisiei cenzorilor.
2. Aprobarea Bilanșului și Contului Profit și Pierdere încheiate la 30 Iunie 1928 și darea absoluturului.
3. Deciziune asupra profitului net.
4. Modificarea Statutelor.

Membri neprezentându-se în număr de cel puțin 50, adunarea generală se convoacă prin aceasta pe ziua de 25 Noembrie a. c., la aceeași oră și în aceeași sală.

Cluj, 13 Octombrie 1928.

Consiliul de administrație.

Activ.		Bilanș General încheiat la 30 Iunie 1928.		Pasiv.	
	Lei	b.		Lei	b.
Numerar	18.848	95	Capital social	294.700	—
Mărfuri	2.135.774	—	Fond de rezervă	310.011	78
Diverși debitori	443.864	88	Dividend nereclamat	29.105	—
Mobilier	93.333	—	Diverși creditori	2.760.350	48
Imobile	900.000	—	Furnizori	129.213	—
Garanții diverse	700	—	Profit curat	69.140	57
	3.592.520	83		3.523.380	26
	3.592.520	83		69.140	57
				3.592.520	83

Debit.		Profit și Pierdere la 30 Iunie 1928.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cheltuieli generale:			Debit dela mărfuri	400.102	64
Impozite și taxe comunale	181.326	—	Venit dela imobil	298.709	50
Luminat, încălzit, spese			Dobânzi	46.709	—
ptt., casa cercuală etc.	195.197	57		745.521	14
Salarii	283.285	—			
Amortizare din mobilier	16.572	—			
Profit curat	69.140	57			
	745.521	14		745.521	14

(ss) Andrei Nemeșiu, director.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

(ss) I. C. Cătuneanu, președinte (ss) A. Ciortea, vicepreședinte (ss) Ion Apolzan, administr. delegat
 (ss) Gh. Brătu (ss) Ieronim Spornic (ss) Dr. Septimiu Barișiu (ss) Ioan Bătucă (ss) Alexandru Ionescu
 (ss) Dr. Constantin Jurean (ss) Dr. A. Bugnariu (ss) Ioan Iseu (ss) Gh. Mureșan

Subsemnatul Comitet de cenzori am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în consonanță cu registrele.

(ss) N. Dascalovici, președinte

(ss) I. Peptea

(ss) I. Röser

(ss) D. Fărcaș

(ss) E. D. Măcelariu